

մանութիւն չէ որո ընդհանրապէս, այն ատեն յօրինաւած էր նոյն նոկ ընազդրն թարգմանէն, և առո հետ մասնի կը շարունակուէր ի ուշւ-
բանէ:

Այս բան գոեթէ ասոյք է. զան զի՞ն)

Ամեն ձեռապիլը Փախարիմ ալ ի փասին ա-
մառը՝ մատիքը և մանութիւնը կը զնէն փոխ
ի փոխ կարգու: բ) Երիւարին ուն ու բացա-
պահեան կերպն այնպէս սեր կապաւած ևն
կրուր, որ զան զան գուռած պալու գուռու է:

3. Ժամանակին զայլ՝ կարպէ չէ պրովունակ հա-
մատակի ու վարժանի յիշապահութիւնն ընթա-
լու մարդու օրինակ՝ մատակի կան ի գուրա-
լիքին կը լու և ան ան հարացն ժամանակ
մանութիւնը կը լու ոյս յիշապահութիւնը
յիշապահ փոփոխթիւն ուն նկատել, զը հայ-
նական հայ մարդու ըլու: բ) Ամենի զամար
պացացը է թարգմանութեան մէջ բարակ
վրաստակի բնապիլը Ամ ընտակին ի մա-
տակարի Յաղակ Սկնենաթեան զոյն մէջ՝ ուր
կամ փոքրն զայլ, սեր յարագութիւն ուն
այս հարարի համ, որը թյուղի կամ (Boethius)
պրծանած է: Ամ մատակի է օրինակ համար
հնաեալ անշերու ընթեցուածը: 16a. 6
(= ապ. Անեալ կը 461; 14) 16a. 26 (= 462;
22.) 17a. 11 (= 465. 13.) 17a. 30 (= 466;
8.) 17b. 7, 8 (= 467. 1.) 17b. 14 (= 467.
8.) 18a. 8 (= 468. 18.) 18a. 35 (= 469.
19.) 18b. 25 (= 470. 25. 26.) 18b. 33 (= 471.
1.) 18b. 39 (= 471. 9.) 19a. 4 (= 471. 10.)
19a. 20 (= 471. 33.) 19b. 12 (= 473. 10.)
11.) 19b. 15 (= 473. 15.) 19b. 25 (= 473.
25.) 20a. 31 (= 475. 24.) 20b. 36 (= 477.
11.) 21a. 18 (= 475. 7.) 21a. 22 (= 478.
12.) 21b. 18 (= 479. 20.) 21b. 21 (= 479.
24.) 23a. 11 (= 483. 15.) 23a. 21 (= 483.
28.) 23a. 25 (= 483. 33.) 23a. 31 (= 484.
7.) 23b. 21 (= 485. 15.) 24a. 6 (= 486. 21.)
24b. 8 (= 486. 28.) Բոյթթիւնի հայութաց
հնապրին հրատակիւից կարութիւն Մայստեր (Karl
Meister) միտ դնել կու ապ Ֆլեյշը (Fleisch)
Տարբարութիւն մատակի Տարբարութիւն մա-
տակու, որոց կը միան նաև կը կարեն: Ուստի
ու ես առափոյ միոյ որ հայերէն թարգմա-
նութիւնը մատակութիւն պանդուի շը ըստու
առ իր ներկայացը որ առանալի է դարս հնա-
թիւն առ: Պէսու է մա զնեւ նոյնու որ
Սարգութեանց պարքէն թարգմանութիւնը
զը 8էնքը (J. Th. Zenker) հրատակա-
է ի լոյթիւն 1846թ. Հայերէն հնա շառ ոք
համանութիւններ ունի 8էնքը իրարանիք
էլի ներք նշանակած է պարքէնն ներկայա-
ցած առքը թարգմանութիւնը, որոնց յա-
ջացը հայերէն մէջ ալ կը գտնէն: 2a. 5 (=
363. 15) պահ բարագութիւն յաւելուն
2a. 38 (= 364. 4) կը պահէ Կառուցողնուրու-
թ հօտ Խորը: 3a. 20 (= 366. 17) պահու է
անաւու: 3b. 26 (= 368. 21) պահու յաջ: 3b.
29 (= 368. 28) պահու իւ ուղարկու: 3b. 35 (=
369. 4) պահու և նոյն: 4b. 18 (= 371. 3)
պահու ունծու: 5b. 8 (= 375. 13) պահու-
պէս: (ասէ անձ ունծու) 6a. 22 (= 377. 15)
սինէդ քան երկու առին: (ունծու ու յուն կատա-
յան) 8b. 28 (= 386. 8) պահուացը և լուսա-
մանակայնն ուլու (լուսակայնը ման ու
ուղարկուածը): 9a. 30 (= 388. 20) պահու և
ուղարկուածը: Սարցին պահ առքութիւն մէջ
ման արքէն Weizel մէջ կամ առի ձեռագոր
մէջ կը առանալ:

(Հայութանիլի:)

ԼԵԶՈՒԱՐԻՒՆԱԿԱՆ

ԽՄԾԿԵՆ ՓԱԽԱՐԱԾԱԾ ԲՈՒՐՅ ՀԱՅ ՀԱՅԵՐԻՒՅ ՄԵՋ

(Հայութանիլի: Ապահովական հայութանիլի:)

8) [Անանու: = յծնօօմօ (Մատթ. Դի

23. Ղոկ. ԺԱ. 42.-իւ Բժշկարանի ԺԳՎԱԾՔՆ
Դար:] ասոր. ԿԱՅ ԱԱՆ Ձ (միւ. նա ո՞ւզ), արար է
չամ: Հայերէն բառն անշուշ դիմունեալ է,
պարսկերէն բառն մշակ սպառչական կամ
համեմ, շան մշակ սպառչական կամ համեմ:

9) Անդ (Բիկ ԺԲ: 8 Անանին յա-
նանին, Օնու, ասոր. ԿԱՅ ացցոն մէջ աման մի,

տաշ եւն. երբ. ԽԱ արար. ՃԱՅ էւ ՀԱՅ Ա-
մանակ, որ ասկոյն սապրի կը նշանակէ:

10) Աղուս (կամ արտօնու, ապառ, ա-
պառարձութիւն է յանակն ոչախան բա-
ռի մը: Երբ էւ գար եւ քանի մայս ճեամին
ժամանակի մատենագիրը: ասոր: պարամա եւ
պարսմա պուրսմա? մանայերէն պուրսմա: —
Պարսկերէն է արգեց:

11) Անորդ առորդնե, առորդն (Խար. ԽԱ)

ասոր. ԿԱՅՈՒՆ (Յ թէ ա, և թէ չ?) կամ ողջակի
= յանարքն էօրիա.

12) Բառու (արման չ-ա-): ԽՇԽՈՅ կանա
թէզ, լուրիար (չին Կա: և գար եւն. ան վեն-
րա): ասոր: ԱՆՈՒՆ մաշուշ, որ գմալարա-
սեմնակն է: — ԱՆՇԱՍՉ պարսկերէն է քասու:

13) Բառու (արման չ-ա-): (Մատթ. Ժ.

42., Մարկ. կ. 4, Ագաթ. Էջ 373 ԽԱ): որմէ
բառու ուուււու: Հրեարէն րի իբր բազէ կամ
րի իբր բազէ որ առելի հաստատան կ'երեւայ:

— ԱՆՇԱՍՉ պարսկերէն է. ՀԱՅԱՆ. զանդիկ
եային աման (ԽՀ, 25, 567), ամանկր. նեյյան
աման:

14) Բառու, բառու (մեղադիլ, մեղադիլ):

(Մոլու. ասոր. Էջ 41, 16. 96, 14 ԽԱ), բա-
ռն ծագունի, աւուա: ասոր. ԿՈՅ եօր անարգ:

15) [Բերք. (Բառ. էջ 205, 206 ևն) դժուարու = ասոր ԱՐԴ մերճ.]

16) [Բիբ. (արմատ՝ է-մ-), որ հին ու առ վրական բառ մին է, լսու պատահման միայն երբայցերէն ՌԵՅ բան, ասոր. Առաջ բանը մառէրուն նման կը հնչէ: Հմմտ. պարսկ. ՊԵԼ բաբակ.]

17) ԲԱՆՔԻՆ. պատրոգ (միայն Բարեկեղ, ՎԵՅՋՈՐ. և գարեն, էջ 57.) ասոր. ԱԿԱՅՈՒ հԵՏԻՆՑ ֆլօմու փողուն խոս (պարսկերէն առեալ) Հմմոն. պահՀԼՈՒ. ԽԵԾԻՆ (Justi, Budeh. p. 90, Phil. Paz. Glos. p. 4, 1) մարոնդ = ասոր. ԱԿԱՅՈՒ և Nöldecke, ZDMG, XXIX, p. 650.

18) ԳԵՐԻՆ (սեռ. Է-ՐԵՅ) շԵՂ (որպի, ՀԱՌՈՒԹ. Գ. 7 = օտօիջ և Տօնակ. Ը դարու և յետոյ.) ասոր. ցԵԹԻՆ (երբ. ցԵԹԻՆ.)

19) ԳԵՐԱՆԻ. (արմատ՝ է-) ԳԵՂՁԹ ականոթիւն (Փիլոն, Նեփրեմ. և դար.) ասոր. ԱՐՈՂՆ գԱԼՈՒԹ, ԵՐԲ. ՌՈՒ յարոր տանիլ ԳԵՂՁԹՈՂ:

Հորովանէն (բանի եւն) առեալ յԵԽՈՅ նաեւ բոլոյ. ձեւն կազմակեցա իրաւու. ոՂ-Ղական եւ Հայցական ԳԵՐԱՆԻՆ կ'ածանցին էալ ամանց (փախստական, Ա. Մակ. Զ. 53). ԱՔ. ՃԱԾԱԾՈՒՄԵՎՈՒ. ԲՈՒ-ԳԱՆԴ, էջ 170, 2. Վ. ԱՐԳՈՒ. ապ. Վ ԵԽԵԿ. էջ 146), ԳԵՐԱՆԻ (փախչԵԼ Բ. Թագ. + Դ, 4. ՃԱ- ՀԱՐԵՎԻ.)

20) ԳԵՐԱՆԻ (սեռ. ԳԵՐԱՆՈՒ.) ոՇԽԱՐԵՆԻ բրդով, գԵՐԹԻ, (Դատ. Զ. 37—40 ո՛խօս, և ԵՂԵՀԸ, Դատ.) ասոր. ԱՐՈՂ յԵՃՅԵՖ.

21) ԳԵՐԻ (սեռ. ԷՔ, ԷՐԵ) լԱԽԿՈՅ, քրեար (Հին Կո., Յայու. Յովհ. Թ. 1—3. Մովս. ԿԱՂ. Ա. էջ 59.) ասոր. ԱՅՆ յԵԲԲԱ.

22) ԳԵՐԵՐԵՐ. ասոր. ԱԿՐՈՒ իրը յօՐԸ, պարսկերէնէն յօրԸ, յօրԸ, որմէն նաեւ արաբ. ԵՐՋ տանիկ. ԱՅՐՈՒ զանկապան:

ԱԵՆ. Բառ. Կուռում կ'ընէ միայն ՄԱՇԹՈ (ծ-ծ գար) և Յակ. ՂԵՐԵՔԻ (ԺԵ դար.) ԲԱՍԻՒ պ. առաջը (փիկ' թ) կը ցացցնէ որ նոր Հայերէն է: Հմմոն. Պարն՝ պարսկերէն փոխառութեանց առթիւ դիսողութիւնը:

23) [Դահճճ. (արմատ է-մ-, սեռ. ՊԱՀՃՃ.) (ՄՐԱՅԹ. Ե. 25. ՊԱԿ. Թ. 58. ՄԱՐԿ. Զ. 27 նՊՀՐԵԴԵԾ, ՊՐԱԿՏՈՐ, ՕՊԵԽՈՆԸՆԱՐ. ԲՈՒ. Էջ 16, 20.) ասոր. ԱՎՈՐ դահճճ (բացարձակ ձեւ. իրը քեհէք.)

ՎԵՐԸՆԻ առուղիւ բնիկ ասորերէն չէ, ուստի երկութիւն ալ ուրիշ տեղէ առնուած են: Ասոր. Տ փիկ' (պարսկ.) Յ առեն Fränkel,

Պ. 95. — Հայերէնին համար հմին. նաեւ բանհապէտ, ձրչմաքրութ ուն. Աթ. 1:]

24) Դար (արմ. ԴԱՐԱՆ) (ձին կամ Ա- ՔԱԾ, Մ. Խոր. Էջ 11, 6 և 24 եւն.) ասոր. ԱՐՋ դԱՐ (բաց. ձԱՐ.)

25) [ԴՐԵՒՑ (Դ-ԵՒ-Ց) պատգարակ. ա- րամ. ԵՆՐ իրը dargash անկողին. ասոր. դա- ցԱՌԻՑ պատգարակ, որորն է:

Հայերէնին մեջ շենք կրնար որոշել թէ վերջնին ձայնաւորն չ'թէ ու էր, վասն զի բառը միայն բարգավաճեանց մեջ կը դը- նուի, ոյսինքն՝ ԴՐԵՒՑ-ԻՆ, պատգարակի վայ կրեալ (Ափերեղ երաւազա, Կոչ. ԸՆծ. էջ 382, և գարեն) եւ ԴՐԵՒՑ-ԽԵՆ (Յովհ. Վ ԱՆԱԿԻՆԻ ԺԳ դար. Ասկիկոպիկ Մ. Երզն- Կացայ. ԺԳ դար. ուր խօսն է ԿԱՀՃԻ, և ԴՐԵՒՑԻ, վրայ.) Սրամէական պայ բառե- րը բնիկ մեմական չեն, առաջ ասոնք եւ Հայերէնին ուրիշ տեղէ առնուած են:]

26) ԴԻՆՈՒ (կամ ԴԻՆ-Ի, ԴԻՆ-Ի) Տիգրիս (Մ. Խոր. ԱՆԻ. էջ 611—613. Հրա. Պատա- կան. էջ 21, Սուբրեան. էջ 31, 37, 38 Առա- յալիսթ. էջ 90, 91, 123, Սերէնս, Հրա. Պատակ. էջ 31, 6 եւն. ԴԻՆ-Ի, ԴԻՆ-Ի Թովմ. Ըրեր. ապ. Կ. Պ. էջ 104. Պատկան. էջ 94.) ասոր. ՈՒՂՐ ցԵՂԱՑ, ՊՂԻՆԻՈՒ քով. Digliro, ԹԱԾԻՄԱ-ՊԱՆ-ԸՆՂՐ (Budeh. էջ 51, 12, 17.) արաբ. ԱԼ-Ջ Հմմտ. Kiepert, Alte Geogr. p. 79.

27) ՋԵՐԻ (սեռ. Վ-ԵՒ) (ՀԵՆԴՈՅ Պ.ԱԿ. Բ. 24 եւն) և ածական՝ ՎԵՐ (կրկին) և մակրայ (նմանապէս, բուզ. էջ 237.) ասոր. ՀԱՐԳ = յուն. ՀԵՆԴՈՅ, որ ամէն արամէական բարբառոց անցան է, որմէ է նաեւ արաբ. ՀԱՐԳ յԵՆ յԵՆ կ'ածանցի Վ-ԵՒ (ՄԱՄԹ. ԺԹ. 6 Վ-ԵՒ և ՍՈՎԵԿԵՆԵ. — Յոր, ԱԸ. 17 Վ-ԵՒ և Ի-ՏՎԵՐԵՏԱԿ.) ՀԱՐ կը գոր- ծածուի յԵՎ նաեւ իրը առաջին անդամ բազմաթիւ (գիւնական լիզուի) բարբա- թեանց, պապէւ Վ-ԵՒ (ԾԱԲՐԹՈՅԸ) եւն: Հայերէն ՎԵՐ = ասոր. ՀԱՐԳ ձԵՒԻՆ ՀԱՄԵԱՏՈՒՐ և Հայերէն ՅԱՅՆ = հին- պարս. Կառն ՂԱՎԵԾ. — Յունարէնէ առ- նուած է ԴՐ (նաւակամուրջ, Սերէնս. յԵ դարու, Հրա. ՊԱԿ. էջ 31, 5Վ.) յՈՒՆ- ԱՐԷՆ ՀԵՆԴՈՅ (Պամկ. ՀԵՆԸՐ.)

28) ՋԵՐԱ, առունկ ՄԸ (արմատ՝ Վ-ԵՒ) (Յովհ. ԺԹ. 29. Երբ. Թ. 19 եւն նԾՏՈՎՈԾ, ասոր. ԿԵՎՈՒ ՅՈՐ (Low, Aram. Pl. p. 184))

29) ღաւութէ (արմ. ի-ո-) (Ելք. Խը. 1, 14 տօսքարուն, մօջօշ եւն. ասոր. հարցան օրշակ յուզ):

Ակրծին ասորի բառը բնիկ չէ: արդեօք հայերէնէ առնուած է յասորերէնի:

30) [Ընկոյլ (Ծն. ԽԳ. 11) ընկոյլ, որմէ ընկոյլ (Ծն. Խ. 87.) երբա՛ լի՛ (Պօշտ լստ լակարտի) վրացերէն ուցոյ, ունեթերէն անցձադ դ, անց՛ թ, յիցհահ օրշան, պարսկ. յշ՝ քրդերէն ցու՛ և, ցու՛ արաբ. յաշ, տճկ. յեզ. Հմն. Լակարտ, Ges. Abb. 25. Tomaschek, Pamir-Dial. 58 և Bezznen, Beitr. VII, 202. իմ գրութիւնան Etymol. und Lautlehre d. osset. Spr. p. 124.— Ըստ Hehn՛ ընկոյլ, նուշ եւ շագանակ Փոքուն Ամից Հիւսիսային կողմերէն կու գան. ուստի թերեւս այս բառերն հայերէն կամ ուրիշ փոքրախակն լեզուէ մ' առնուած են: — Վեն, բառ. մէկոյ ձեւը կընտրեն. սահկայն միտ գնելու է որ հայ ձեռագրաց եւ տպագրութեանց մէջ յաճախ կը շիրածուն նուրբ եւ միջակ տառք ունդականներէ ետեւ: — Հայերէն ընդույշ հինձնէն է ըստ ձևանարոր օրինաց հնագոյն *ingoz (Պօշտան-ձեւէ, հմն. ունեթերէն՝ անցձա որ *angauz- ձեւէ յառաջ եկած է:)

31) Թանիր, վաճառական (Անելոսո, Հրտ. Պտկ. էջ 104, 5վ. ուր նախնիութ բառն աշշղելու է նախնի. Թովմ. Արծ. Ժ գարէն, Հրտ. Պտկ. էջ 99, 22. ԺԳ գարէն Վարդան, ապ. Անենս. 1862, էջ 63) Սիրաք Ի. 28 չափշած. ասոր. հայու տագգա: մանայերէն տագգա, արաբ. տէյր (արամէկաննեն, հմն. Fränkel, p. 181), ասորեսաննեան tamkaru, tamgaru.

Օստար բառ մըն է: Գործածականն է պարսկ. լշնուուխն:

32) Թարունուոյ (անուական) առ Գր. Նարեկ. Ժ գար, (Անզ. Ապարան) ԺԳ գարէն. Թարունուոյ Եփրեմ, Ա. էջ 225, 11 (Ե գար). Մ. Խոր. էջ 101, 5կ: Դից մ' անուն է. ասոր. ԿՐՈՒՐԻ ՏԱ-ՅՑԻ = ԱՌԱՐԱԿԻ, ծերեւա:

33) Թարբուն (արմատ ի-ո-) (Ծն. ԽԲ, 23 եւն.) ասոր. համարա targemān, ասորեսաննեան' turgumanno, targumanno.

Անփ են նորդանիւն, նորդանիւն, նորդանիւն (հին եւ շատ գործածական):

34) Թարմէն (ան. Թարմէն նշկ. Ա. 15.), Թարմէն (ան. Թարմայ, Երդ Երդց Խ. 14),

աղնիւ քար մը. երբ. շյալրո տաքն, յուն. ծարօւ:

35) Թան և բան կամ նոխ և բոխ (Եփրեմ, Թովմ. Արծր. Ապարան.) ասոր. Շուար Շուար տօն տօն տօն անց անց:

36) Թրենուր (սեռ. Խինը) (Ամովս Դ, 9. Երկ. Օր. Խը. 42. Եռվէլ, Ա. 4, Բ. 25. Գր. Արշար. Է գարէն. Մակաթ. Գ-Զ. Ժ գարէն, ապ. Անենս. 1854, էջ 128.) ասոր. հայուց սարսիւ մարտիր սեսակ մը (":):

Բառին ձեւն ու նշանակութիւնը բոլորովին համեմատ չեն:

37) Լուսոյ (արմատ՝ լուսոյ-ք) լեռոն (Մարկ. ԺԲ, 42, Ղոկ. ԽԸ, 2.) ասոր. Առնիւ լուս (որ ծագած է * լուս ձեւէ եւ պա վերջին ալ լատիներէն լուսուսէն): — Ակէ և Լուսոյ-քի չերբաւուց Եռիշ. Բ, 14:

38) Խանութ, Խաեւ Խանութ (սեռ. Խանիէ, Է արմատ, Ագաթ. Եփրեմ. Եսսեր. Ե գարէն եւն.) ասոր. հայու հանութ, արաբ. շուա հանու (արամերէնէ):

39) Խորտկուլ առաջշ (Գեւա. ԺԸ, 22) մարախիւ տեսակ մը. ասոր. հայու հարցլա, արաբ. Հուրժ հարյալ. մարախ (սեռ Dozy), Հուրժ հարյալ մարախաց խումբ:

Պարսկէրէն չարյալ (անժեռ. մարախ) ապահովապէ արամերէնէ առնուած է, ուստի միավ բառ մըն է փոխանակ հարյալ:

40) Խորթ (արմատ՝ չ-) սուր (ըստ Վ. Խոր. Կը միշն զայս Փիլմ, Ծննդոց Գիդը յԵ գարէ, դիմնես. Թրակացի եւ քանի մը քերտականան եւ բառագիտական դործեր՝ ԺԳ, ԺԳ եւ ԺԷ գարու.) ասոր. հարյալ հարեն:

Ցունարէն մքոյ (== կոչ. scrupus) ուրիշ է. հմն. Bezz. Beitr. I, 287.

41) Խորբուլ = օւուճէւս մաղել, մաղէ անցընել, Պակ. ԽԲ, 31, յեաց փորձել, խոռվել, շփունցընել ածանցած խորբուլ մաղ բառէն, որ հին հայերէնի մէջ ըլ յիշալիր արամ. Անկարա արբան, արաբ. Ալ-Ջ յիշալ, մաղը:

42) Խոռուն (կամ Խոռուն, ինչպէս Մի. Գոշ՝ Ժ գարէն, էջ 67. սեռ. Աբ. Խոռունց առ Բարպղ. Ե գարէն, ապ. Անենս. 1830, էջ 152, 24. Աբ. Անզ. Խոռուն՝ նշնպէս Բարպղ.) հրէական արաբ. լիլր ասոր. ԱՆՈՒԼՈՒ իբր կեզօնն, արաբ. Ջ-Ջ յալազն. (Քժուարաւ սեմին ծագմանը):

43) Խոր. (արմատ՝ ա-) (Մատթ. ԺԳ, 33 եւն.) Խորել. ասոր. հարուր հօմիրա, արաբ. Հ-Հ շամիր: — ()

Պետք էր բուն է՞ի՞ կամ խոհը ըլլալ՝ փոխանակ ի՞նչ:

Վ. Կայուր. Երդ երգոց Է, 5 եւն. ասոր. Արարող իշշութ * հաջորդ ձեւէ մը!)

Որովհետեւ ինձորն ուրիշ բառով կը բացարին սեմական այլ լիցուներ. կարելի

է որ ասորելէնը Հայերէնէն փոխառեալ ըլլայ: — Ըստ կանոնի փոփփման նորը եւ միջակ տառերու ունդականէ մ'ետքը՝ կը գրուի նաեւ ինծոր, մայց անշոշաւ ինչոք կը Տաշուեր. ասոր գէմ չի զուրբ Լեհահայոց ինձըց արտապիրելն (Wiener Zeitschrift. I, 299), վաճա զի այս բարբառը Տայն յ Տնշինը կը պահէ. (տես Նշնը II, 127):]

45) [Խոյ. (արմատ՝ Է- եւ Ռ-) Շն. ԺԵ,

9. ԱԱ, 10. ԱԲ, 14 եւն. Ըստ Լուիսրոսի “անշոշաւ այս բառն է որ իրեն ԿՈ (կոյ) մոտած է թալմաւերէնի մէջ:” (=*)

Ըստ ՎԵՆ. Բառ. Ասոր Հետ կապ ունի իսոյէ, սեան զլուխ (— “ի ձեւ գլխոյ իսոյց, ըստ ՎԵՆ. Բառ. —) եւ իսոյուու, բանի մը վրայ առուրալով յարձակիլ (արծուոյ) “իրեն զլսու, եւէ. Օր. ԻԸ, 49. Ղեւոնդ, տառ. Փարիզ 1857, էջ 29:】

46) [Խոյք. (արմատ Ռ-) պարկ (Պահ. Ժ,

13. ԶԳԺ, ԲԱ. ԱԱ-ՆԱ-Ռ և Դարեն) ասոր. ԱԿՐՈ շարցձ, արար. Շ Շ ԽԱՅ պայուսակ. (որմէ քրդերն ԽԱՅ:)

Պարսկերէնէ առնաւած է. Հմիմ. Կորպարտիշ շարժյան (Խորդին), պայլուշի հրյօն, հօրյօն, ասեթերէն շարյօն (Ճ. ՃՈՐԵԱՆ Ա) եւն պայուսակ, թամապարկ (°): Անշառշմիջն-պարսկերէն * շարտ բառ մէկր: Անդին է տարբն համար՝ հմիմ. պարսկ. արար. ՏԱՐՅ. ԹԱՄԲՐ = անթէ. ՏԱՐՅ, աֆդ. ՏԱՐՅ, արամ. ԱԿՐՈ միջին-պարսկ. * ՏԱՐՅ ձեւէ մը: — Կ'ԵՐԵՎԱՅ թէ բաց ի շարտ բառաւն՝ միջն-պարսկ. ԿԱՐ (ՔՈՐՃ) բառ մ'ալ գոյութիւն ունէր. տես վարը՝ թ. 133:

47) ԵՌԵՆԴՅ (արմատ՝ Է-) (Ա. Թագ. ԺԸ,

6. Ա Կոր. ԺԳ, 1 եւն.) ասոր. ԱՆՑՅ քըքըլա.

48) ԵՄՈՒՐ (- արմ.՝) տունկ (ըստ ՎԵՆ. Բառ. Միայն ԺԳ [Արդաս] եւ յաջորդ դարուց մասենագրաց քոլ.) ասոր. ԱԿՐՅ քաջր (քեթիձ?) արար. Վաշ լաս. *εστορεια:*

ՎԵՆ. Բառ. Կ՛ԵՐԸ նաեւ ծոխորին, ծոմբին, ծոխուու ասրբեր ընթերցուածքները: — Տես Löw, Aram. Pflanz. p. 325.

49) Մամ. (ԶԳԺ, Եփրեմ. Ա. Մակ. Գ.

47 եւն.) ասոր. ԱՆՑՅ քայութ (նաեւ զօնա բացւ արձակ եւ բազարեալ ձեւն քուէ) երր. ՄԱՅ

50) ԵՐԵՎ (-Ռ) (ՄԱ. ԽԲ. 27. Ա. Թագ. ԻԵ, 29 եւն): ԵՐԵՎԵԼ ասոր. ԱԿՐՅ քրթակ, երր. ՐԵՎ երար, կապոց:

51) Կոյնոյ կամ իսուսյ (արմ. Է-) (ԵԿԺ. ԺՋ, 3 եւ ըստ Լակ. Խան. Եղիկ. ԽԻ, 3. ՄԿԲ.

Գ, 3. Գոլ. Ե., 7.) ասոր. ԱՆԴՐ զօնձ (ծագած հաճուածէն, որ վլրինս ալ է = երր. ԵԿ հօդ գՎԱԼ:)

Հայերէն մէջ ն գիրը փիւ. • (* Հ-Պ-Ա-Յ) յաջորդ անհնական + ասորին պատճառառուն է:

(Ը-Պ-Ա-Յ-ԵՒԼ:)

Հ Ն Ա Խ Ո Ս Ս Ա Կ Ա Ն

ԵԸՐԻԸՐ-ԱԸՐԻ. ՔԸՐԻԸ-ԿՈԼ ԵՎ ԹՈՓԲԸ ԳՈԼԵ

1) ալւեմար պելք վանայ նահանգին մէջ ըրած Հնագիտական ուղեւորութեան ատեն առանձինն մասպից եղած է Շամիրամ-սու. ըստած զողին, ՔԵՆՉ-ԿԵՂ Հմակին եւ Թօփրագ-դալիք աւերակց. մանր անդն ի սեղը քննած է Եւ իւր զնուութիւններէն հետաքրքաշարժ եւ հմաւից եղարկացութիւններ յառաջ մերած է:

Շամիրամ-սու ըստածը՝ արուեստական զրմուզ մըն է, որն որ վանայ լինի հարսաւյին արեւելեան իողին՝ Հայոցնորի հարսաւյին սահամանը կազմուի բարձրաբեր ժայռութիւններ լիրան մը ստրուկէն կը բխի եւ վերին Մէշինն կերտէն ու Խոշաց գետին վայէն անցնելով՝ քանի մը գիշեր ու քաղցներ ու ոգանելինն եւեւ վանայ լինը կը թափուի համանուն քաղցէն քիչ մը վար: Քամինն ակունքը հօփամերեր անցնու մէջ՝ ամենէն չըր ժամանակի՝ մաներեր կրոգի մը մէջ ապահովակէն 1500 լիոր ջուր կու տան, գարնան անշոշաւ կրկնին պիտի տան: Այս ջուրը, որն որ մէջ քանակութեամբ ածիսոյ թթու կը պարունակէ, ժայռերու ճեղքուածներէն եւլերլ՝ անմիջապէս գահավիժաբար ու մէջ շաաշինով ժայռուա գետնի վրայ կը նետուի եւ ի սկզբան ուղարկի խշազ գետը կը թափուէր, որն որ ակունքէն ճ քըլոր հնուու է: Հին հեղեղատը ցեր կը նշանարի եւ գիղացիք ասոր վրայ ափօններ շնելովլ լուրն իրենց մաքա տեղը կը աանին: Խորէն ընդհանուր օգտին համար զրմուզ շնելուց լուրը ազդիւրի